

Tarih : 19.11.2020

No : 2020/72

Konu : 7256 Sayılı Kanun ile İşsizlik Sigortası Kanununda Yapılan Değişiklikler ve Kanunun Sosyal Güvenlik Kurumu Alacaklarının Yeniden Yapılandırılmasına İlişkin Hükümleri

17 Kasım 2020 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanan 7256 sayılı Kanunun Sosyal Güvenlik Kurumu alacaklarının yeniden yapılandırılmasına ilişkin hükümleri ile İşsizlik Sigortası Kanunu ve Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda yapılan değişiklikler aşağıda dikkatinize sunulmuştur.

A. 7256 sayılı Kanunun Sosyal Güvenlik Kurumu alacaklarının yeniden yapılandırılmasına ilişkin hükümleri:

1. Yapılandırma kapsamındaki Sosyal Güvenlik Kurumuna olan borçlar

2020 yılı Ağustos ayı ve önceki aylara ilişkin olup 17 Kasım 2020 tarihinden önce tahakkuk ettiği hâlde 17 Kasım 2020 tarihi itibarıyla ödenmemiş olan;

a) 5510 sayılı Kanunun 4. maddesinin (a), (b) ve (c) bentleri kapsamındaki sigortalılık statülerinden kaynaklanan; 2020 yılı Ağustos ayı ve önceki aylara ilişkin sigorta primi, emeklilik keseneği ve kurum karşılığı, işsizlik sigortası primi, sosyal güvenlik destek primi ile bunlara bağlı gecikme cezası ve gecikme zammı alacakları,

b) 2020 yılı Ağustos ayı ve önceki aylara ilişkin isteğe bağlı sigorta primleri ve topluluk sigortası primi ile bunlara bağlı gecikme cezası ve gecikme zammı alacakları,

c) Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından takip edilen damga vergisi, özel işlem vergisi ve eğitime katkı payı,

d) 31 Ağustos 2020 tarihine kadar (bu tarih dâhil) bitirilmiş olan özel nitelikteki inşaatlar ile ihale konusu işlere ilişkin yapılan ön değerlendirme, araştırma veya tespit sonucunda bulunan eksik işçilik tutarı üzerinden hesaplanan sigorta primi ile bunlara bağlı gecikme cezası ve gecikme zammı alacakları,

e) 31 Ağustos 2020 tarihine kadar (bu tarih dâhil) yapılan tespitlere ilişkin idari para cezaları ile bunlara bağlı gecikme cezası ve gecikme zammı alacakları,

ile bu borçların ödeme sürelerinin bittiği tarihlerden 17 Kasım 2020 tarihine kadar geçen süre için Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın, bu Kanunda belirtilen süre ve şekilde ödenmesi hâlinde, bu alacaklara uygulanan gecikme cezası ve gecikme zammı gibi ferî alacakların tamamının tahsilinden vazgeçilecektir.

Aynı zamanda, 31 Ağustos 2020 tarihinden önce (bu tarih dâhil) yapılan tespitlere ilişkin olup 17 Kasım 2020 tarihinden önce kesinleştiği hâlde ödenmemiş olan ve Kurumca takip edilen idari para cezası asıllarının %50’si ile bu tutarlara ödeme sürelerinin bittiği tarihlerden 17 Kasım 2020 tarihine kadar geçen süre için Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın, bu Kanunda belirtilen süre ve şekilde ödenmesi hâlinde, idari para cezası asıllarının kalan %50’si ile idari para

cezasına uygulanan gecikme cezası ve gecikme zammı gibi ferî alacaklarının tamamının tahsilinden vazgeçilecektir.

2. Yapılandırma kapsamına giren borçlardan aslı 17 Kasım 2020 tarihinden önce ödenmiş ancak gecikme cezası ve gecikme zammı ödenmemiş olanların durumu

Yapılandırma kapsamındaki borç asıllarının 17 Kasım 2020 tarihinden önce ödenmiş olmasına rağmen, ferîlerinin 17 Kasım 2020 tarihi itibarıyla ödenmemiş olduğu durumlarda, aslı ödenmiş ferî alacağın %40'ının bu Kanunda belirtilen süre ve şekilde ödenmesi hâlinde, kalan %60'ının tahsilinden vazgeçilecektir.

3. Borçlarını yapılandıran 4 (b) kapsamındaki sigortalıların genel sağlık sigortalılığı

5510 sayılı Kanunun 4 (b) kapsamındaki sigortalılar ile ek 5 ve ek 6. maddeleri kapsamında sigortalı olanların, bu kapsamındaki borçlarını yapılandırmaları hâlinde, yapılandırılan borç haricinde 60 günden fazla borçlarının bulunmaması veya bu borçlarını taksitlendirmiş veya yapılandırmış olup ödeme yükümlülüklerini de yerine getiriyor olmaları ve yapılandırılan borçlarının ilk taksitini ödemeleri kaydıyla genel sağlık sigortasından yararlanabileceklerdir.

4. 5510 sayılı Kanunun 60. maddesinin (g) bendi (sosyal güvencesi olmaması sebebi ile genel sağlık sigortası kapsamına alınan kişiler) kapsamındaki sigortalıların genel sağlık sigortası borçlarının yapılandırılması

5510 sayılı Kanunun 60. maddesinin (g) bendi kapsamında genel sağlık sigortası tescili yapılmış olup da gelir testine hiç başvurmayan kişilerin genel sağlık sigortası primleri, 31 Mart 2021 tarihine kadar gelir testine başvurmaları halinde ilk tescil başlangıç tarihinden itibaren gelir testi sonucuna göre tahakkuk ettirilecektir.

31 Ağustos 2020 tarihinden önceki aylara ilişkin olup 17 Kasım 2020 tarihinden önce 60 (g) kapsamında ödenmemiş olan prim borçlarının 30 Nisan 2021 tarihine kadar ödenmesi halinde bu borçlara ait gecikme cezası ve gecikme zammı silinecektir. 17 Kasım 2020 tarihinden önce 60 (g) bendi kapsamındaki sigortalılığı sebebiyle prim borcu bulunanlar 5510 sayılı Kanunun 67. maddesindeki şartları taşımaları halinde, 17 Kasım 2020 tarihinden önceki döneme ait prim borçları dikkate alınmaksızın 30 Nisan 2020 tarihine kadar sağlık hizmetlerinden yararlanabileceklerdir.

5. Sigortalılıkları durdurulan 4 (b) sigortalılarının borçlarının yapılandırılması

Köy ve mahalle muhtarları, kendi adına ve hesabına bağımsız çalışanlar ile tarımda kendi adına ve hesabına bağımsız çalışanlardan tescilleri yapıldığı hâlde prim borçları nedeniyle sigortalılık süreleri durdurulmuş olanlardan 17 Kasım 2020 tarihi itibarıyla ihya edilmemiş olanların kendileri veya hak sahipleri, 17 Kasım 2020 tarihini takip eden aybaşından itibaren 2 ay içinde Kuruma müracaat ederek, durdurulan süreleri için ödeyecekleri prim tutarının, süreleri durdurulmamış gibi değerlendirilerek yapılandırma kapsamında hesaplanmasını talep edebileceklerdir. Hesaplanan borcun tamamının ilk taksit ödeme süresi içinde ödenmesi hâlinde durdurulan süreler sigortalılık süresi olarak değerlendirilecektir.

6. Yapılandırmanın bozulacağı haller ve prim borçları için dava yollarına başvurmuş veya başvuracak olanların durumu

Yapılandırma için başvuruda bulunan borçlular, taksit ödeme süresince tahakkuk eden sigorta primlerini çok zor durum olmaksızın bir takvim yılında 2'den fazla vadesinde ödememeleri ya da eksik ödemeleri hâlinde, belirtilen madde hükümlerine göre yapılandırılan borçlarına ilişkin kalan taksitlerini ödeme haklarını kaybedeceklerdir.

Bu Kanun hükümlerinden yararlanmak isteyen borçluların, yapılandırma için aranan şartların yanı sıra dava açmamaları, açılmış davalardan vazgeçmeleri ve kanun yollarına başvurmamaları şarttır.

7. Borç yapılandırma başvurusu ve ödeme şartları

Yapılandırılmadan yararlanmak için 31 Aralık 2020 tarihine kadar ilgili Kurum ünitesine şahsen, posta yoluyla veya e-sigorta kanalıyla online olarak başvuruda bulunulması gerekmektedir.

Sosyal Güvenlik Kurumuna bağlı tahsil dairelerine ödenecek tutarların tamamının veya ilk taksitinin 01.03.2021 tarihine kadar ödenmesi koşuluyla, ilk ödeme tarihini takip eden 2 aylık dönemler hâlinde azami 18 eşit taksitte ödenmesi mümkündür. Kanun hükümlerine göre hesaplanan borç tutarlarının peşin veya taksitle ödenmesi konusunda tercih yapılabilecektir. Borçların taksitlendirilmesi tercih edilirse ikişer aylık dönemler halinde, 6, 9, 12 veya 18 eşit taksitte ödeme seçeneklerinden birinin seçilmesi gerekmektedir. Tercih edilen taksit süresinden daha uzun bir sürede ödeme yapılamayacaktır.

8. Sosyal Güvenlik Kurumu alacaklarına ilişkin diğer yapılandırma hükümleri

5510 sayılı Kanun kapsamından çıkarılan (kapanan) işyerlerine ilişkin olup işyerine ait borcun tamamının ödeme süresi 31 Aralık 2017 tarihinden önceki bir tarihe ilişkin olduğu hâlde ödenmemiş sigorta primi, işsizlik sigortası primi, sosyal güvenlik destek primi ve idari para cezası asılları toplamı 100 Türk lirasını aşmayan borçlar ile tutarına bakılmaksızın bu borçlara bağlı gecikme cezası ve gecikme zammı ile aslı ödenmiş olan ve 200 Türk lirasını aşmayan gecikme cezası ve gecikme zammı tutarlarının tahsilinden vazgeçilecektir.

4 (b) bendi kapsamında sigortalı sayılmasını gerektirir nitelikte çalışması nedeniyle sosyal güvenlik destek primi ödemesi gereken sigortalıların 17 Kasım 2020 tarihi itibarıyla ödenmemiş sosyal güvenlik destek primi borçları ile bu borca bağlı gecikme cezası, gecikme zammı gibi alacaklar terkin edilecektir.

Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından fazla veya yersiz olarak ödendiği tespit edilen ve tahsil edilmesi gereken gelir ve aylıklara ilişkin borçları ile bu borçlara kanuni faiz uygulanan sürenin başlangıcından 17 Kasım 2020 tarihine kadar geçen süre için Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın, bu Kanunda belirtilen süre ve şekilde ödenmesi halinde bu borçlara uygulanan kanuni faizin tahsilinden vazgeçilecektir.

B. İşsizlik Sigortası Kanunu'nda yapılan değişiklikler:

9. Kayıtlı işsizlere işe dönüş desteği sağlanması

4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununa ilave edilen Ek 7. Madde uyarınca, işsizlik ödeneğine hak kazanacak şekilde işten ayrılmış kişilerin 90 gün içerisinde herhangi bir özel sektör işyerinde hizmet akdine tabi çalışmaya başlamaları ve en az 12 ay süreyle kesintisiz çalışmaları koşuluyla, yeniden sigortalı çalışmaya başladıkları tarihten önceki işsizlik ödeneği süresi için prime esas kazanç alt sınırı üzerinden hesaplanacak uzun vadeli sigorta kolları primi işveren ve sigortalı hisselerinin tamamı İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanacaktır.

10. Genç, kadın ve mesleki yeterlilik sahibi kişilerin istihdamına yönelik sigorta prim teşviklerinin yürürlük sürelerinin uzatılması

Kanunun 6, 7 ve 8. Maddeleriyle, İşsizlik Sigortası Kanununun geçici 10. maddesinde yer alan kadın, genç ve mesleki yeterlilik belgesi sahibi kişilerin istihdamına yönelik 6111 kanun numaralı istihdam teşviki ve aynı Kanunun geçici 19 ve 21. maddelerinde yer alan 7103 kanun numaralı yeni nesil istihdam teşvikinin yürürlük tarihlerinin 31.12.2023' e uzatılması konusunda Cumhurbaşkanı'na yetki verilmiştir.

11. Kısa çalışma uygulaması ile normalleşme prim desteği başvuru ve yararlanma sürelerinin uzatılması

Kanun teklifinin 6 ve 7. maddelerinde yer alan düzenlemeler ile Cumhurbaşkanına, Covid-19 kaynaklı zorlayıcı sebep gerekçesiyle yapılacak kısa çalışma başvurularını ve kısa çalışma ödeneği sağlanacak süreler ile birlikte normalleşme desteği adı altında işverenlere sağlanan sigorta prim desteği uygulamasını 30.06.2021 tarihine kadar uzatma yetkisi verilmiştir.

12. Kayıtlı istihdamın artırılması işe dönüşlerin sağlanmasına yönelik sigorta prim teşviki ve ücret desteği

İşsizlik Sigortası Kanununa ilave edilen Geçici 27. Madde uyarınca halihazırda kayıt dışı çalıştırılanların sigortalılıklarının sağlanması veya iş sözleşmesi 01.01.2019 ila 17.04.2020 tarihleri arasında sona ermiş çalışanların yeniden istihdam edilmesi koşuluyla işverenlere günlük 44,15 TL sigorta prim desteği sağlanacaktır.

Destek süresi, 4857 sayılı Kanunun geçici 10. Maddesinde yer verilen fesih yasağı süresi ile sınırlıdır. İşverenler, kapsama giren sigortalıların yarısını destek süresinin sona ermesinden itibaren en az destekten yararlanma süresi kadar fiilen çalıştırmakla yükümlüdür.

İstihdam edilecekler arasından işverenlerce ücretsiz izne gönderilen çalışanlara ise günlük 39,24 TL nakdi ücret desteği sağlanacaktır.

Başvurusu işverenlerce kabul edilmeyen çalışanlardan, hanesinde gelir veya aylık alan veya sigortalı çalışan herhangi bir kimse bulunmayanlara hane başına günlük 34,34 TL destek sağlanacaktır.

Söz konusu destekten yararlandırılacak çalışanların 31.12.2020 tarihine kadar son çalıştıkları işverenlere başvuruda bulunması gerekmektedir.

İşverenlerce kayıt dışı istihdam edildiği kabul edilen çalışanlar, bu şekilde çalıştırdıkları döneme ilişkin ücret ve ücrete bağlı alacakları hariç olmak üzere diğer haklarından feragat etmiş sayılacaktır. İşverenlere, söz konusu kişileri sigortasız çalıştırdıkları dönemler için idari para cezası uygulanmayacak ve sigorta primi tahakkuk ettirilmeyecektir.

Bununla birlikte, söz konusu destekten yararlanmak amacıyla gerçeğe aykırı beyanda bulunan işveren veya çalışanlara ayrı ayrı olmak üzere her yanlış beyan için brüt asgari ücret tutarında idari para cezası uygulanacak ve yararlanılan destekler işverenden kanuni faiziyle birlikte geri alınacaktır.

13. İstihdamın artırılmasına yönelik yeni ilave istihdam teşviki

İşsizlik Sigortası Kanununa eklenen Geçici 28. Madde uyarınca sigortalıların, 2019/Ocak ila 2020/Nisan dönemlerinde 4/a kapsamında en az sigortalılık bildiriminde bulunan aydaki çalışan sayısına ilave olarak fiilen çalıştırılmaları veya 17.04.2020 tarihinden sonra ilk defa sigortalılık bildiriminde bulunacak işyerlerinde 01.12.2020 tarihinden itibaren ilk defa fiilen çalıştırılmaları halinde, istihdam edilecek her çalışan için ilgili ayda işverenlere SGK' ya ödeyecekleri tüm primlerden mahsup edilmek üzere günlük 44,15 TL tutarında destek sağlanacaktır.

Destek süresi, 4857 sayılı Kanunun geçici 10. Maddesinde yer verilen fesih yasağı süresi ile sınırlıdır. İşverenler, kapsama giren sigortalıların yarısını destek süresinin sona ermesinden itibaren en az destekten yararlanma süresi kadar fiilen çalıştırmakla yükümlüdür. Söz konusu destek kapsamında istihdam edilecekler arasından işverenlerce ücretsiz izne gönderilen çalışanlara günlük 39,24 TL nakdi ücret desteği sağlanacaktır. Nakdi ücret desteğinden faydalanan çalışanlara ait genel sağlık sigortası primleri İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanacaktır.

14. İşverenlerin kısa çalışma uygulamasından kaynaklanan 2020 Ekim ayı ve öncesine ait fazla ve yersiz ödemelere ilişkin borçların terkin edilmesi

İşsizlik Sigortası Kanununa eklenen Geçici 29. Madde uyarınca Yeni Koronavirüs (Covid-19) sebebiyle yapılan kısa çalışmalarda başvurularının alınması, değerlendirilmesi ve ödenmesine ilişkin işlemler

hakkında Bakanlık ve İŐKUR personeline herhangi bir sorumluluk yüklenemeyecektir. Bununla birlikte, 2020 Ekim ayı ve öncesi döneme ait olmak üzere işverenlerin hatalı işlemlerinden kaynaklanan fazla ve yersiz ödemelerden 17.11.2020 tarihi itibarıyla tahsil edilmemiş olanlar terkin edilecektir. Tahsil edilenler ise iade veya mahsup edilemeyecektir.

Bilgilerinize sunarız.

Saygılarımızla,